

Jaroslav Hlaváč a Oldřich Havlík

U příležitosti osvobození naší obce a 70. výročí konce 2. světové války jsme si slavnostním odhalením pamětní desky připomněli hrdinství dvou místních rodáků, kteří bojovali v anglickém královském letectvu a v bojích zahynuli. V obci jim bylo přiznáno hrdinství v roce 1968 pojmenováním ulice Oldřicha Havlíka a mostu Jaroslava Hlaváče. Ve víru dalších událostí však byla tato pojmenování úmyslně potlačována. Jejich pomníčky jsou umístěny v cizině, kde padli, pamětní desky mají v Příboře; jsme přesvědčeni, že si zaslouží své vlastní pietní místo především v rodném Petřvaldě.

Něco málo z jejich krátkého života.

Jaroslav Hlaváč se narodil 11. září 1914 v Petřvaldě v č.p. 15. Jeho matka Albína Hlaváčová byla sestrou matky Oldřicha Havlíka. Bratřenci Jaroslav Hlaváč a Oldřich Havlík vyrůstali společně a své dětství prožívali převážně na Svinské ulici (dnes Havlíkova) a u řeky Lubiny. Jaroslav chodil do místní obecné školy, ve čtvrté třídě odešel do měšťanské školy v Jistebníku, kam denně docházel pěšky. Po dokončení povinné školní docházky se vyučil soustružníkem ve Vítkovicích. V 19-ti letech, tj. v roce 1933, se dobrovolně přihlásil k letectvu. Sloužil v Olomouci a potom, až do obsazení Československa, v Prostějově. Na vojně byl velmi dobrým odvážným, uvědomělým a vždy kamarádkým letcem a pokládal si za čest, že je pilotem čsl. stíhacího letectva v hodnosti rotného. Jaroslav Hlaváč žil pro čsl. letectvo a zejména v pohnutých třicátých letech se svědomitě připravoval na chvíli, až bude povolán k obraně naší vlasti. V lednu 1939 umírá jeho těžce nemocná matka ve věku 57 let. Po pohřbu se rotný Jaroslav Hlaváč vrátil ke svému leteckému pluku v Prostějově a netrpělivě čekal na další vývoj událostí. Čekal však marně, neboť i zbytek naší republiky byl o svobodu oloupen a dne 15. března 1939 padl do rukou Adolfa Hitlera bez boje se vším vojenským vybavením. Zdálo se, že Jaroslavova poctivá letecká příprava k obraně vlasti vyšla nazmar, ale nestalo se tak. Začátkem května 1939 odešel do zahraničí, nejdříve do Francie, kde se po různých peripetiích sešli českoslovenští letci ve sběrném táboře pro československé letce. Jaroslav Hlaváč hledal mezi letci delší dobu i bratrance Oldřicha Havlíka. Společně se totiž na emigraci domluvili při pohřbu Jaroslavovy matky.

Po vypuknutí války byli čsl. letci převeleni k francouzským leteckým útvarům. Stíhači a mezi nimi i rotný Jaroslav Hlaváč odjeli do Charters, kde byla silná francouzská letecká základna. Tam museli všichni čsl. stíhači prodělat znovu letecký výcvik. Když Německo napadlo Francii, létali hned od začátku války mezi prvními na frontu i čsl. letci, s nimi i Jaroslav Hlaváč. Jako člen čsl. zahraničního stíhacího letectva byl za statečnost v bojích o Francii vyznamenán francouzským válečným křížem. V té době byl již ve Francii po strastiplném cestování také Oldřich Havlík, ale s bratrancem Jaroslavem se nesetkal. Po porážce Francie dne 17. července 1940 odlétaly čsl. letecké perutě k novým bojům do Anglie. Ihned po příletu z Francie byl Jaroslav Hlaváč zařazen mezi anglické letce do královského anglického letectva.

Rotný Jaroslav Hlaváč létal u 56., poté u 79. perutě královského letectva RAF, a byl po úspěšných bojích 2x vyznamenán čsl. válečným křížem. Dne 10. října 1940 vzlétl opět rotný Jaroslav Hlaváč do nového boje. Jeho přátelé zejména od 79. perutě sledovali s velikým obdivem jeho odlet z letiště. Najednou všichni na letišti tleskali nadšením a

úžasem, to Jaroslav zkoušel svůj oblíbený stroj a leteckým způsobem se loučil se všemi početnými kamarády, jakoby tušil, že se toho dne na letiště již nevrátí. A nevrátil se. Byl sestřelen v leteckém souboji s německými letci nad Anglií. Položil svůj život ve věku 26-ti let v boji s nepřítelem, pro záchranu Anglie, jako statečný syn české země a naší obce.

Byl pochován 14. října 1940 ve Warmwell, Dorset v Anglii.

Oldřich Havlík se narodil 25. října 1916 v Petřvaldě v č.p. 15 stejně jako Jaroslav Hlaváč. Oldřich byl osmým nejmladším dítětem v Havlíkově rodině. Navštěvoval místní obecnou školu poté měšťanskou školu v Jistebníku a vyučil se obchodním příručím ve velkoobchodě Brouk a Babka v Ostravě. Pod vlivem svého bratrance Jaroslava odešel v roce 1934 ve svých 18-ti letech do letecké školy v Prostějově a sloužil jako pilot – svobodník u 2. letky leteckého pluku ve Vyškově až do listopadu 1938, kdy byl demobilizován, protože jeho rodná obec Petřvald byla v říjnu 1938 okupována Hitlerem. Po odchodu bratrance Jaroslava do zahraničí prožíval Oldřich Havlík chvíle velikého neklidu, protože mu slíbil, že také opustí svůj domov a přihlásí se do boje. Počátkem července 1939 po rozloučení s otcem, na rozloučení s matkou neměl sílu ani odvahu, odešel na dlouhou a strastiplnou cestu přes Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Řecko, evropské i asijské Turecko až do přístavního města Bejrút v Sýrii, kde byla zakládána francouzská cizinecká legie. Z Bejrútu cestoval Oldřich Havlík již organizovaně lodí do Alexandrie v Egyptě a podél severoafrického pobřeží střeozemním mořem až k Alžíru. Odtud se konečně dostal do jihofrancouzského města Marseille. Z Marseille byl Oldřich Havlík odeslán do přímořského městečka Agde, které bylo konečným cílem jeho dlouhé cesty, neboť zde se formovaly čsl. jednotky zahraničního odboje. Následně byl přemístěn do města Bordeaux, kde se provádělo přeškolení letců. Oldřich Havlík do bojů ve Francii již nezasáhl, po její kapitulaci se šťastně dostal lodí do přístavu v jihozápadní Anglii. Odtud prošel několika polními letišti na různých místech Anglie, kde se přeškoloval jako letec na anglická bombardovací letadla typu Wellington. Byl zařazen do 311. čsl. noční bombardovací perutě. Pilot anglického bombardéru rotný Oldřich Havlík vykonal 13 velmi úspěšných operačních letů nad Německo a byl vyznamenán čsl. medailí „Za chrabrost“. Ke svému poslednímu nočnímu letu vzletl jako druhý pilot šestičlenné posádky bombardovacího letadla večer 14. dubna 1942 na německé průmyslové město Dortmund. Ale z tohoto bombardovacího letu se již 15. dubna 1942 posádka bombardéru Wellington 48 nevrátila. Dle oznámení mezinárodního červeného kříže zahynul rotný Oldřich Havlík v Němci okupovaném Holandsku a byl pohřben 16. dubna 1942 na vojenském hřbitově v Eindhovenu v Holandsku.

President Československé republiky dr. Eduard Beneš udělil oběma hrdinným letcům v lednu 1947 jako uznání jejich bojových zásluh čsl. válečný kříž 1939 in Memoriam.

Ministerstvo národní obrany oznámilo přípisy z února 1947, že Jaroslav Hlaváč a Oldřich Havlík byli povýšeni na štábní rotmistry letectva v záloze.

Z archivních materiálů Ing. Jiřího Hýla připravila Ing. Šárka Fabiánová